

Opinie: Despre activitatea CSM din ultimele saptamani- simple greseli?

1. Despre nominalizarea dnei Mona Pivniceru ca ministru al justitiei

1.1 Analiza cadrului legal

- a) Este adevarat ca un judecator in functie poate fi numit intr-o functie publica (inclusiv o functie de demnitate publica numita) la solicitarea respectivei institutii, numai dupa o prealabila detasare dispusa de catre sectia de judecatori (art.58, alin.1, Legea 303/2004 privind Statutul judecatorilor si procurorilor). Dar, este gresita teza sustinuta de catre sectia de judecatori a CSM, respectiv aceea ca este inadmisibila detasarea unui membru ales al CSM pe motiv ca ar fi nevoie ca intai sa intervina demisia din acest for, intrucat art. 38, alin.2 din Regulamentul de organizare si functionare a CSM prevede foarte clar: *“Judecatorii si procurorii alesi membri ai Consiliului pierd aceasta calitate in cazul transferului sau al detasarii in functii din afara instantelor ori, dupa caz, a parchetelor”*. Pe cale de consecinta, inclusiv membrii CSM alesi pot fi subiecti ai detasarii, iar, din punct de vedere al succesiunii actelor in timp, intai se formuleaza cererea de detasare, ulterior intervenind pierderea de drept a mandatului de membru ales al CSM, si nu invers, asa cum a opinat sectia.

1.2 Cu privire la tergiversarea luarii unei decizii

- a) Mi se pare ingrijoratoare atitudinea conducerii CSM care a ales amanarea Plenului CSM pentru saptamana 20-24 august, cel putin in ceea ce priveste demisia dnei Pivniceru din CSM. Este adevarat faptul ca sedinta proxima a Plenului CSM a fost programata inca din iulie, anterior intrarii in concedii, pentru data de 20 august. Dar este la fel de adevarat ca, atunci cand vorbim despre demisie, CSM nu se afla in situatia de a lua nici un fel de decizie, ci doar de a lua act de acest gest unilateral de vointa. Bunaoara, daca in luna iulie a fost permis a se exprima un vot decizional telefonic in ceea ce priveste o problema de organizare a unui examen, cu atat mai mult se putea lua un simplu act de demisie prin telefon. In fine, nu cred ca Romania se afla in situatia roz in care sa isi permita un provizorat la justitie, dar tocmai acest provizorat a fost intretinut tocmai de catre CSM. Sa nu uitam ca la 1 septembrie 2012 va intra in vigoare noul Cod de procedura civila, iar instantele, care nu sunt pregatite pentru acest moment, ar fi avut cu siguranta nevoie de sprijinul logistic si administrativ al ministrului justitiei.

2 Comunicatele de presa al CSM din perioada concediilor depasesc mandatul conducerii CSM

2.1 Din punct de vedere procedural

a) Nu exista o delegare a atributiilor Plenului ori sectiilor pe perioada concediilor de odihna catre conducerea CSM. Fiind un for colegial, atunci cand se realizeaza comunicarea publica in numele institutiei (fie Plen fie sectii), respectivele comunicate poarta antetul Biroului de presa al CSM. Conducerea CSM nu este decat mandatarul hotararilor luate de Plenul ori sectiile acestei institutii. Orice alte comunicate nu pot fi facute decat in nume propriu.

Exemplificare:

- Comunicatul de presa din data de 30 iulie 2012 indica faptul ca, Consiliul Superior al Magistraturii a decis sesizarea ANI cu privire la o posibila stare de incompatibilitate a unui procuror; ultima sedinta a Plenului CSM a avut loc in data de 18 iulie iar aceasta sesizare nu a facut obiectul votului, in schimb comunicatul de presa face trimitere la CSM, ceea ce este echivalentul Plenului. Daca conducerea CSM dorea sa faca aceasta sesizare ar fi trebuit sa o faca in nume propriu, fara antetul institutiei.
- Comunicatul de presa din 8 august 2012 prin care se explica de ce nu se poate da curs solicitarii premierului de detasare a dnei Pivniceru cuprinde considerente de fond care nu au facut obiectul vreunei hotarari a CSM, drept urmare acest comunicat nu putea fi facut decat in nume propriu.
- Comunicatul de presa din data de 13 august cu privire la sesizarea Inspectiei judiciare de catre conducerea CSM cu privire la declaratiile/sesizarile facute de catre persoane politice comporta anumite discutii: art.30 alin.1 din Legea 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii consacra "*dreptul dar si obligatia CSM de a se sesiza si din oficiu pentru a apara judecatorii si procurorii impotriva oricarui act care le-ar putea afecta independenta si impartialitatea ori ar crea suspiciuni cu privire la aceasta*". In speta in cauza, CSM (adica Plenul) nu s-a sesizat din oficiu si nu a sesizat inspectia judiciara. Conducerea CSM nu are aceste atributii si, in masura in care ar fi dorit sa faca o sesizare Inspectiei judiciare ar fi trebuit sa o faca ca si persoane private, fara a utiliza antetul institutiei.
- Comunicatul de presa din data de 16 august 2012 privind declaratiile presedintelui interimar apare ca si continand pozitia Consiliului Superior al Magistraturii (ceea ce echivaleaza cu Plenul), desi la final apare Presedintele CSM; dupa cum am aratat anterior, Plenul CSM nu a fost convocat, astfel incat acest comunicat nu a facut obiectul consultarii Plenului CSM.
- Cel de-al doilea comunicat al CSM din data de 16 august 2012 cu privire la declaratiile a 3 politicieni este similar cu cel din 13 august, in sensul sesizarii Inspectiei judiciare de catre conducerea CSM, prin urmare comentariul este acelasi.

2.1 Pe fondul problemei

- 2.1.1 Ref. la comunicatul din data de 13 august 2012, punctul 1: *"Comunicarea datelor și informațiilor conținute în dosarele de cercetare penală, precum și a extraselor sau copiilor documentelor din aceste dosare se realizează în conformitate cu prevederile HCSM nr. 482/1.06.2012 de aprobare a Ghidului privind relația dintre sistemul judiciar și mass-media"*.

Afirmatia este corecta in masura in care sunt avute in vedere in mod explicit articolele din Ghid, respectiv art.26: *"reprezentantilor mass-media nu le pot fie liberate fotocopii sau extrase din actele sau inscrisurile referitoare la probele din dosare aflate pe rolul organelor de urmarire penala (...)"* precum si ale art.27 care constituie exceptia, in sensul ca *"reprezentantilor mass-media le pot fie liberate extrase sau fotocopii ale rechizitoriului, solutiilor de netrimiterie in judecata sau ale actelor prin care au fost luate urmatoarele masuri procesuale privind persoana invinutului ori inculpatului: inceperea urmaririi penale, punerea in miscare a actiunii penale, luarea masurilor preventive care intra in competenta procurorului (...), dupa asigurarea protectiei datelor cu caracter personal si eliminarea pasajelor referitoare la continutul unor probe daca din prezentarea sau analiza acestora rezulta informatii prin a caror divulgare se incalca dreptul la respectarea vietii private sau se pericliteaza desfasurarea procesului penal"*.

Prin urmare procurorul de caz decide daca are loc protectia datelor cu caracter personal ori eliminarea pasajelor referitoare la probe. Este insa limpede ca astfel de fotocopii ori extrase nu pot fi date decat **dupa inceperea urmaririi penale**, dupa cum este limpede ca alte institutii decat cele mass-media care decid in acest gen de spete, cum este cazul Parlamentului, ar trebui sa primeasca materialele brute, ghidul referindu-se doar la relatia cu mass-media.

Desi in speta in cauza nu a fost inceputa urmarirea penala, nu reiese din acest comunicat faptul ca Inspectia judiciara are in lucru o astfel de pricina.

Paragraful 3 al aceluasi comunicat sustine ca: *"Art. 44 alin 4) și alin. 6), art. 45 alin 2) și art.64 indice 10 lit. e) din Legea nr. 317/2005 privind Consiliul Superior al Magistraturii republicată, cu modificările și completările ulterioare reglementează modalitățile de sesizare a Inspecției Judiciare în legătură cu posibile abateri disciplinare ale procurorilor. Verificările în domeniu pot fi dispuse la sesizarea oricărei persoane sau la sesizarea din oficiu a inspectorilor judiciari, Consiliul Superior al Magistraturii neavând posibilitatea legală de a se "autosesiza" cu aspectele invocate de doamna europarlamentar"*.

De fapt art. 44 alin 4 trateaza institutia titularului actiunii disciplinare, respectiv cine anume exercita actiunea disciplinara, existand o deosebire clara intre notiunea de titular al actiunii disciplinare si cel care are drept de sesizare. In aceasta materie, a posibilelor abateri savarsite de procurori, titularul actiunii disciplinare poate fi: Inspectia judiciara, ministrul justitiei sau procurorul general. In ceea ce priveste sesizarea, sediul materiei este, intr-adevar, art.45 alin.2 numai ca acesta nu a fost citat in intregime: *"in cazul in care Inspectia judiciara este titulara a actiunii disciplinare, aceasta se poate sesiza din oficiu sau poate fi sesizata in scris si motivat de orice persoana interesata, inclusiv de catre Consiliul Superior al Magistraturii"*.

In concluzie, CSM avea posibilitatea de a sesiza inspectia judiciara in masura in care era convocat. Pentru a o putea face, este limpede ca fie se autosesiza fie era sesizat de o persoana interesata. Ar fi total illogic sa consideri ca CSM poate sesiza inspectia daca nu are cunostinta de obiectul cauzei.

2.1.2 Ref. la Comunicatul de presa din data de 16 august 2012 privind declaratiile presedintelui interimar, punctul 2: *În acest context, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a hotărât, în ședința publică din data de 24 mai 2007, că: „ procurorii nu pot fi citați și obligați să se prezinte în calitate de martori în fața Comisiilor parlamentare, deoarece, conform normelor constituționale, fac parte din puterea judecătorească.*

Este corect, procurorii nu pot fi citati, numai ca finalul acestei fraze este total eronat intrucat, potrivit Constitutiei, numai judecatorii fac parte din puterea judecătoreasca, procurorii aparținand, in sens restrans, Ministerului Public si, in sens larg, autoritatii judecătorești (Capitolul VI. Autoritatea judecătoreasca, Constitutia Romaniei).

2.2 Din punctual de vedere al oportunitatii

Conducerea CSM ar fi trebuit sa reactioneze echilibrat, consultand Plenul CSM, fara a face judecati de valoare cu privire la anumite aspecte sesizate, in conditiile in care, de-a lungul timpului, nu a reactionat cu aceeasi masura.

In general, se pun in discutie 3 valori fundamentale: libertatea de exprimare (a politicianilor si a magistratilor), drepturile si libertatile fundamentale ale cetatenilor si independenta sistemului judiciar. Nici una nu poate exista pe deplin fara cealalta. Prin urmare se poate pune in discutie ce anume este prioritar pentru CSM atunci cand, pe de o parte, exista sesizari cu privire la potentiale abuzuri (fie ale procurorilor fie ale judecatorilor) si, pe de alta parte poate exista o posibila depasire a unei limite a libertatii de exprimare a politicianului in relatia cu sistemul judiciar.

In opinia mea, daca exista minime date care pot conduce la ideea de abuz, prioritate ar trebui sa aiba drepturile si libertatile fundamentale. Daca, in urma verificarilor inspectiei rezulta ca alegatiile au fost total neindreptatite, se poate apara, cu aceasta ocazie, independenta sistemul judiciar. In speta in cauza (sesizarile facute de catre cativa politicieni), din pacate, conducerea CSM s-a antepunat, fara a astepta rezultatele verificarilor inspectiei, dand prioritate " posibilei afectarii a independentei justitiei". Total regretabil pentru CSM si pentru intreg sistemul judiciar.

